

Tractatus De Pensionibus Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Decisio XXXIV. Cordubensis dimidiæ portionis, 30. Ianuarij 1654. De statuto Ecclesiæ quod ad illam nemo possit admitti qui ratione sanhuinis sit impurus. Quod probatio impuritatis spectet ad ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

R. P. D. MELTIO

Cordubensis dimidiæ portionis,

Veneris 30. Ianuarij 1654.

Ad partem 2. cap. 1. §. 4. num. 16.

ARGUMENTVM.

DE statuto Ecclesiæ, quod nemo ad illam possit admitti, qui ratione sanguinis sit impurus, quod probatio impuritatis spectet ad Capitulum, & is qui se admitti postulat nihil probare teneatur. Expositos non esse ab illa Ecclesia reliciendos, cum pro illis sit præsumptio pro sanguinis puritate, & alia multa de similibus statutis proponuntur.

S V M M A R I V M.

1. *Literæ iustificatae sunt executioni demandanda.*
2. *Si Capitulum obijciat impuritatem sanguinis reiectam per statutum, onus probandi illam spectat ad Capitulum, & n. 4. & 7.*
3. *Qui natus est ex parentibus ab antiquo Christianis, & in ciuitatibus Christianorum habet pro se præsumptionem puritatis sanguinis.*
5. *Puritas sanguinis in expositis improbabilis est.*
6. *Illi quorum natales ignorantur præsumendi sunt legitimi, & sunt capaces Ordinum, beneficiorum, & dignitatum.*
8. *Ex statutis vnius Ecclesiæ nihil potest inferri ad aliam diuersam Ecclesiam.*
9. *Statutum onerans prouisum probatione suorum natalium est contra ius commune, & nullum si non fuerit per Sedem Apostolicam confirmatum in forma specifica, & non in forma communi.*
10. *Confirmatio statuti nihil de nouo addit, sed omnia remanent in eodẽ statu sine aliqua noua dispositione.*
11. *Ex actibus voluntariis, & fiscalitatis nulla induci potest obseruantia, qua obliget alios in futurum.*

DECISIO XXXIV.

Adhuc subsistere visa fuerunt fundamenta Decisionis coram Me editæ die 20. Iunij præteriti, in qua fuit firmatum Literas Apostolicas D. Didaci Yranzu del Pino esse iustificatas, & ided illi esse dandam immiſſionem in possessionem controuersæ Dimidiæ Portionis, † clarum est enim, vt quotiescunque Literæ apparent iustificatæ, quoad expressa in illis denegati non possit immiſſio illam petenti, sicuti ex Testamento non abolito, nec cancellato, per l. final. C. de edict. Diu. Adrian. rollen. vt præter allegata in principio dictæ Decisionis declarat etiam gloss. in cap. si Capitulo verb. exequatur, de concess. prebend. in 6. Mohedan. dec. 13. vt l. pend. Rot. in recent. decif. 605. num. 2. part. 2. decif. 520. num. 27. part. 4. tom. 3. & decif. 551. num. 1. part. 5. volum. 2. Nec contra iustificationem dictarum Literarum ex parte Capituli Corduben, Ecclesiæ aliud obijciatur pro impedienda D. Didaco immiſſione, nisi quod per ipsum non fuerit satisfactum statuto vigenti in eadem Ecclesia, per quod prohibetur ne admittantur in Capitulo aliqui, qui ratione sanguinis sint im-

puri cum ille nullam fecerit probationem de sui sanguinis puritate ad quam quod teneatur inferitur ex illis verbis, quæ leguntur in eodem statuto, & ponderata fuerunt in decisione sub §. Non obstat statutum Ecclesiæ. Nullus ex Iudeorum, seu Conuersorum genere descendens ad aliquod beneficium in Ecclesia Corduben. admittatur, quodque præterea quotiescunque alicui Prouiso tradatur possessio, is se ex Iudeorum, seu Conuersorum genere non esse iuramentum præstare, & de hoc sufficientem informationem dare teneatur. Imò supponitur quod similis probatio ei impossibilis fere reddatur, cum tanquam Expositus de suorum Parentum qualitate nullam dare possit iustificationem, ac certitudinem, ex quo ipsi prorsus fuerunt illi ignoti.

Hoc tamen minime obſtare censuerunt Domini, quia cum in eodem statuto fuerint immediate appositæ alia verba per quæ imponitur necessitas eidem Capitulo talem informationem assuendi si ea data non fuerit per Prouisum, ibi; Et si id non fecerit, quod Capitulum illam accipiat, & si per eam de contrario constiterit, talis Prouisus admitti non debeat, & si iam fuisset admissus, pro priuato habeatur, & ad restitutionem fructuum teneatur. † Ex his colligitur quod Prouisus iuramentum præstare debeat solum se non esse ex Iudeorum, seu Conuersorum genere, & quod sufficientem informationem de hoc dare teneatur, quando ille vult assumere in se onus probandi sui sanguinis puritatem, si autem hoc facere noluerit, transfertur obligatio, ac necessitas informationem capiendi in Capitulum, ita vt si illud impedire prætendebat immiſſionem Prouiso, huiusmodi negatiuam non puritatis sanguinis tanquam fundamentum suæ intentionis plene, ac concludenter probare debet ad text. in l. hoc iure, vbi Bart. n. 5. ff. de verb. obligat. idem Bart. in Authent. hoc amplius, num. 7. C. de fideicommiss. Gabr. de probat. conclus. 6. num. 1. Plot. de in lit. iurand. §. 8. ante fin. vers. & faciæ, cum aliis relatis per Ioseph. Ludouil. concl. 14. illar. 41. † Quod magis præcedit in hoc casu, dum D. Didacus, vt sit purus sanguine ac natus à Parentibus Christianis antiquis maximam habet præsumptionem pro se, cum ortum suum habuerit in Regionibus Christianorum, nempe in Hispania, iuxta gloss. in cap. Presbyteris dist. 68. & in cap. si eos 148. de Consecrat. dist. 4. & dum habet iuris præsumptionem pro se, ita magis operatur, vt onus probandi contrarium omnino spectet ad Capitulum, & qui uerisimile de præsumpt. l. licet Imperator. ff. de legat. 1. l. ab ea, ff. de probat. l. si quis 6. ff. de Indic. Couar. var. re'olm. lib. 2. q. 6. num. 1. Menoch. de præsumpt. lib. 1. præsumpt. 4. n. 3. nec præsumptio eliditur, nisi quando datur contraria probatio, l. final. in prim. ff. quod met. caus. Aretin. conf. 38. vol. 2. Neuiz. conf. 81. n. 24. Rot. dec. 353. n. 84. part. 5. recent.

Et in terminis similibus statutorum, quod Prouisi Beneficiorum astringi non possint ad aliquam probationem puritatis sanguinis, ac descendentiæ à Parentibus Christianis, cum tale onus potius ad Capitulum spectet, declarat Merlin. dec. 368. n. 1. & 2. alſerens Rotam sic perpetuò sensissè, Seraphin. decif. 355. n. 1. Mantie. dec. 274. n. 1. Coccin. dec. 68. pariter num. 1. in recent. dec. 167. num. 31. & 32. & decif. 182. n. 4. part. 1. & bene explicat etiam Valenzuel. conf. 90. num. 38. & seqq. talemque probationem plene, & concludenter facere tenetur Capitulum, dum venit obiectiue, vt etiam declarat Rot. dec. penult. & ult. de excep. in nouis, Bisignier. dec. 1. eod. tit. & quia etiam statutum hoc est contrarium iuri communi, strictissime est interpretandum, vt quantum minus fieri

fieri possit, ipsum ius corrigat, & ne Prouisus grauetur onere probandi illud, quod nedum est iuri contrarium, sed & valde difficile ei esse potest. Rot. dec. 167. n. 32. part. 1. recent. & dista dec. 368. n. 5. coram Merlino.

Minus refragatur, quod D. Didacus sit Expositus proiectus, & de eius expositione appareat ex propria ipsius confessione, unde ipse designare suos Parentes non valeat, stante illorum incertitudine, & per consequens Capitulo etiam impossibile reddatur indagare illius sanguinis puritatem cum deficiat fundamentum informationis capiendæ, vt firmat Rot. dec. 185. n. 3. part. 1. recent. † Quia licet non controuertatur, quod Expositus ille sit, ex hoc tamen non est præsumendus impurus sanguine, imò potius contrarium est credendum, cum illi quorum natales, & Parentes ignorantur, semper pro legitimis, non autem spuris habeantur, ita ut sint capaces successionum, Ordinum, Beneficiorum, & Dignitatum, iuxta text. in l. sancimus, C. de infantibus expositis. Felin. in cap. cum deputati de iudic. n. 13. Cardin. Palcot. de nob. & spur. cap. 63. n. 3. & 7. tom. 8. part. 2. fol. 73. Menoch. de arbit. cas. 396. n. 15. & 16. Gratian. discept. for. cap. 135. num. 31. & c. 267. num. 21. Bald. cons. 437. lib. 5. Ruin. cons. 109. num. 30. vol. 3. Mascard. de probat. conclus. 799. Rot. decif. 470. num. 3. part. 1. in nouiss. Garz. de benefic. latissimè hanc materiam pertractans part. 7. cap. 2. num. 26. cum aliis satis etiam diffusè relatis in decisione, sub §. minus aduersatur, & §. suffragatur. Sufficit enim quod cadat dubitatio circa originem alicuius, vt semper iudicandum veniat pro illius legitimitate ex doctrina Anan. in cap. de infantibus expositis. Put. decif. 2. lib. 3. Peregrin. de fideicommiss. art. 43. n. 31. † & sic verum erit semper dicere, quod in hoc casu dum Capitulum Cordubens. Ecclesiæ intelligit nolle admittere D. Didacum ad possessionem suæ obitæ dimidiæ Portionis, vt illius impuritatem, non præsumptiuè, sed plenè, ac concludenter teneatur probare tanquam vnicum fundamentum suæ intentionis, ad text. in l. actor. C. de probat. l. ei qui dicit, ff. eodem. Surd. cons. 34. num. 11. Rot. decif. 5. de except. in antiqu. & decif. 116. num. 5. part. 7. recent. & coram Merlino. d. decif. 368. num. 5.

8 Applicabilis huic casui neque visa fuit d. decif. 185. part. 1. recent. Quia præter responsionem datam in decisione, dicitur quod illa loquitur de statuto diuerso, vigente in Ecclesia Toletana, quod videtur resistere admissionibus Prouisorum, donec per eos adimpleantur quæ in eo continentur, ibi: *Nulatenus admittantur.* Statutum autem Cordubense tantum abest, quod impediat admissionem, & imò potius illam præsupponat, etiam si Prouisus nihil faciat, & ideo dictum Statutum Toletanum quamvis posset considerari non vti odiosum, sed fauorabile, non est attendendum extra Ecclesiam Toletanam, neque de eo hic disputandum. Roland. cons. 80. sub num. 29. superest modo, lib. 4. Bellon. iun. cons. 74. n. 105. statuere enim est actus iurisdictionis, qui exercetur tantummodo circa administrationem rerum suarum: cap. final. de constitut. in 6. l. final. ff. & C. de iurisd. omni. iud. & statuentes extra proprium Territorium sunt veluti priuati, c. per venerabilem, qui filij sint legit. cap. quæ contra 8. distinct. l. 3. ff. de offic. Præsid. Bero. cons. 155. n. 14. lib. 2. Qui propterea in alieno Territorio iurisdictionem nullam tenere possunt, Lap. alleg. 91. num. 7. Castrensis. cons. 32. n. 1. lib. 2. Peregrin. dec. Patavin. 117. n. 2. Aldobrand. cons. 2. n. 10. & 15. lib. 1. Brun. de stat. art. 8. n. 130. vers. quidquid autem sit. Rota coram Penia dec. 156. n. 9.

Respectu verò alterius asserti statuti eiusdem Ecclesiæ Cordub. respicientis modum, & formam admittendi Prouisos, qui ex eo obligantur ad memoriale exhibendum cum expressione nominum, tam Parentum, quam Auorum, atque loci Natiuitatis, illud sanè Prouiso obesse non potest. Aut enim conformatur cum statuto confirmato, pro vt conformari debet, & sic non videtur obligare præcisè Prouisos, sed solum volentes, stantibus illis verbis. Et dicente parte velle dare dictam informationem. Ex quibus colligitur hoc fuisse remissum arbitrio, & voluntati ipsius Prouisi, ac propterea sufficit, quod in præsentī casu Prouisus nullam velit facere probationem, vt non teneatur Parentes suos, & locum Natiuitatis in memoriali explicare. † Aut continet nouam dispositionem imponendo onus Prouisis, quod ex statuto confirmato non habent, & cum tali casu huiusmodi statutum sit contrarium iuri communi, ac dispositioni Sacrorum Canonum aduersarium, cap. eam te, de rescriptis. cap. venerabilis 7. vers. nos igitur attendentes, de prebend. & cap. ad decorem 5. vers. quocirca mandamus, iuncta ibi gloss. in verb. undecunque, de institut. cum non doceatur de confirmatione Apostolica super eo specificè emanata redditor prorsus inualidum, ac nullius roboris, Rot. coram Merlino. dec. 99. sub num. 1. & 4. cum aliis relatis per Add. ad Buratt. dec. 758. n. 13. Greg. X V. decif. 267. num. 7. vbi Add. num. 14. & decif. 33. n. 13. dec. 495. num. 4. coram Penia, & explicatur, decif. §. Nihilque faciunt, vers. Nam huiusmodi statuta, & talis confirmatio deberet esse expressa, nec posset suffragari etiam quatenus esset in forma communi, quia agitur de statuto resistenti dispositioni iuris communis, Rot. decif. 103. num. 12. part. 2. diuers. & fuit resolutum in Rauennaten. hereditatis 14. Aprilis 1606. coram S. D. M.

Subsistere neque visum fuit, quod tale statutum dicatur conditum ad maiorem declarationem alterius præcedentis statuti, & ideo confirmatio vnius sufficiat pro confirmatione vtriusque, quia per Dominos amplexæ fuerunt responsiones datae ad tollendum huiusmodi obiectum in decif. §. Neque valet, & dum confirmatio Pontificis nunquam extendit actum, nec quidquam de nouo tribuit, sed tantum illum approbat in suis terminis, cap. 1. & 2. de confirm. vtil. vel inutil. Menoch. de recuperan. poss. rem. 7. n. 73. Surd. cons. 349. num. 7. ita in hoc casu nulla fieri potest extensio ad ea, quæ non fuerunt expressa in confirmatione, quæ restringitur ad contenta in illa tantum. Rot. dec. 299. num. 11. & dec. 508. n. 16. part. 4. recent. tom. 3. Hoc autem eo magis procedit, quia confirmatio statuti primi emanauit per multum tempus antequam fuerit conditum statutum secundum, vt iam fuit demonstratum in decisione in §. neque valet. Propterea confirmatio non potest extendi ad dictum secundum statutum ad cuiusmodi absurdum, quod sequeretur, nam daretur confirmatio absque confirmabili, quo casu, vt illa minimè operari possit, explicat Tiraquell. de legib. connub. gloss. 4. num. 26. in fin. Vincen. de Franch. decif. 204. num. 24.

Quo verò ad aliud assertum statutum ex aduerso allegatum pro tertio, nec etiam fuit habitum in consideratione. Quia cum appareat conditum fuisse de anno 1530. non potest dici declaratum confirmatum, ex quo confirmatio subsequenda fuit longè posterius, nempe de anno 1555. Vnde agitur de impossibili quod possit dici declaratum confirmatum, cum fuisset conditum priusquam sequeretur confirmatio; & quidquid sit, solum debet attendi tenor

tenor inserti in confirmatione, nulla habita ratione de aliis quibuscunque præteritis statutis maius onus Prouisus imponentibus.

11 Deduci neque potest præsumptio aliqua confirmationis Apostolicæ ex obiecta obseruantia à Capitulo. Quia etiam si doctum fuisset omnes Beneficiatos vique adhuc receptos in Ecclesia huiusmodi Parentes designasse, ac probationes fecisse de eorum puritate sanguinis; cum hoc facere potuerint, quia eis ita placuit, hoc nequaquam sufficit ad concludendam aliquam obseruantiam, ad cuius effectum probasse debebatur, vt qui Parentes designare, ac alias probationes facere recusauerint, fuerint legitime, & iudicialiter reiecti, ita vt euitare non potuerint si admitti voluerint hanc Parentum designationem, aliasque probationes facere ad formam præteritam secundi statuti cum aliis circumstantiis necessariis ad inducendam obseruantiam. Oldrad. conf. 337. n. 3. Rot. coram Coccino dec. 936. num. 9. & fuit resolutum in causa S. Senerini fideicommissi 14. Decembris 1646. coram R. P. D. meo Verospio.

Et ita vtrique parte informante fuit resolutum, &c.

R. P. D. VEROSPPIO

Cracouiens. Decimarum,

Veneris 23. Ianuarij 1651.

Ad cap. 39. & 67. part. 1. & cap. 167. vol. 2.

ARGUMENTVM.

Parochus habet intentionem fundatam vt exigere possit Decimas in specie, non in pecunia ex terris inclusis intra limites suæ Parochiæ, idè decimæ solui debent in Manipulis, non obstantibus quibuscumque solutionibus voluntariis quæ non præiudicant successoribus, maximè si sint diffformes aut factæ lise pendente.

S V M M A R I V M.

- 1 Decima debentur ex Terris totius Parochia.
- 2 Decima debentur in speciebus de quibuslibet fructibus.
- 3 Decima præstari non possunt in pecunia inuito Parocho.
- 4 Solutiones aliquot voluntarie factæ in pecunia non obligant Parochum in futurum.
- 5 Factum antecessoris circa perceptionem Decimarum non præiudicat successoribus.
- 6 Difformitas solutionum non est considerabilis in præiudicium Parochi quoad Decimas.
- 7 Solutiones Decimarum factæ lise pendente non præiudicant Parocho.

DECISIO XXXV.

Præpositus Ecclesiæ Parochialis S. Nicolai sitæ extra mœnia Ciuitatis Cracouiens, iudicium in partibus contra Monasterium Sanctiss. Trinitatis, ac Fratres sub Diui Dominici instituto ibidem militantes introduxerat super Decimis manipularibus sibi ex prædiis maioris villæ Pramnix constitutæ intra suæ Parochiæ limites persoluendis; in quo

Decis. Rot. Rom.

iudicio cum Monasterium bis in partibus succubisset, in gradu quoque appellationis ad hoc Tribunal, DD. censuerunt ad manipulares Decimas esse cogendum iuxta dispositionem Sacrorum Canonum, & quibus non solum decimarum exactio ex terris in Parochiæ limitibus inclusis innititur, vt in cap. quoniam, cap. cum sint homines, cap. cum in tua, cap. cum contingat, c. ex parte il. 2. de Decimis, cap. ult. ibique gloss. in verbo prædiorum de Parochiis, & tradit Diuus Thom. 2. 2. q. 88. in respons. ad secundum argumentum. Hostien. in summa de Decimis num. 4. sed ipsa etiam qualitas manipularis suadet, quod de qualibet fructuum specie ex bonis colligenda præstentur, iuxta can. quicumque il primo, can. omnes Decime 16. quæst. 7. cap. tua nobis, §. cum de cunctis, cap. non est, cap. ex parte il primo de Decimis, Petrus Rebuff. cod. tract. 9. §. 8. num. 1. & 2. part. 1. Rota dec. 591. num. 1. & 11. part. 3. recent. & in Placentina Decimarum 28. May 1646. in §. circa vero secundam partem, & in Cracouiens. decimarum 1. Iulij 1648. in 1. §. coram R. P. D. meo Meltio. Adeoque tanquam debita in specie certa inuito Parocho creditore, in pecunia præstari non poterant, ex reg. text. in l. 2. §. mutui dario, ff. de reb. cred. vbi post gloss. in verbo non potest, notat Bart. Castr. caterique communiter, l. si se §. idem Prator, ff. de re indic. l. promissor, §. ult. de constit. pec. l. cum à quos C. de solut. dum maximè congruebat assignatio in eadem fructuum specie, ab anno 1538. facta Præposituræ, ac obseruantia præstationis longæua in eadem specie, aliàs ponderata coram Seraph. dec. 1047. num. 6. & dec. 528. num. 4. part. 4. diuers. & per Rebuff. de Decimis q. 13. n. 46. & 47.

Neque præstationi præfactæ resistunt solutiones in pecunia factæ Rectori pro Decima manipulari, ita vt soluendi modus inde præscriptus videatur. Quoniam huiusmodi actus voluntarij quantitatem exigendi pro specie, inducere non valuerunt obligationem Rectoris necessariam recipiendi eodem modo in futurum, vt latè probat Romanus conf. 198. sub num. 3. cum segg. Moneta de Decimis cap. 4. n. 11. §. aut si est consuetudo. Rot. decif. 528. num. 3. cum segg. part. 4. diuers. & præsertim in præiudicium successorum, quibus factum antecessoris obesse non potuit, cap. veniens de translat. & notat Abb. in cap. ex multiplici sub n. 3. & in cap. cum homines num. 4. de Decimis. Monet. cod. tract. cap. 4. quæst. 1. num. 1. Rot. dec. 667. num. 9. part. 4. recent. & in Forolinen. Parochialis 3. Iulij 1589. coram Orano post Pacif. dec. 32. num. 12. & in Mediolanen. decimarum 9. Iunij 1610. in §. dum vero, coram bon. mem. Pirouano. & Eoque minus perpen. sa solutionum difformitate vsque ad annum 1613. ex notatis in l. nemo, §. temporalis, ff. de reg. iur. Alex. conf. 5. num. 7. lib. 5. Rot. coram Millino decif. 156. num. 2. & dec. 459. num. 2. part. 1. recent. & Ab inde verò citra resistit huiusmodi litis exceptio ad text. in l. cum notissimi in princ. §. imò C. de præscript. 30. annorum, & in cap. potest, 16. q. 3. & in cap. illud, ibique gloss. & DD. communiter, in cap. auditis de præscript. Rot. decif. 469. n. 1. & 2. part. 1. recent.

Et ita altera tantum parte, &c. altera verò licet pluribus citationibus lacessita informare recusante, &c.